

MAZÁNTÓL

ELŐFIZETÉSI ÁR

Éves előfizetés ..... 16 K.
Féléves előfizetés ..... 8 K.
Három hónapos előfizetés ..... 5 K.
Hónapos előfizetés ..... 1 K.
Külföldi előfizetés ..... 24 K.
Külföldi előfizetés ..... 24 K.
Külföldi előfizetés ..... 24 K.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hó- és
ősznap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.
A szerkesztőség kizárólag magyar
nyelvre vagy megfordításra veszi
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetőzök a kiadó
hivatalban intézkedjenek.

LXIII. évfolyam 260. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1917 november 13.

A Piave mentén.

Bellunót elfoglaltuk. — Ujabb 10.000 fogoly.

Támadó műveleteink második fejezete is a befejezéshez közeledik. Isten segítségével minden úgy történt, mint azt már jóelőre sejtettük. A második fejezet tárgyát az olasz Dolomit-arcvonal felmorzsolását és a Piave vonal elérését tüztük ki, és ma a támadó hadműveleteink huszadik napján büszkén és örömmel mondhatjuk el, hogy mindkét célunkat elértük. Seregeink szorosan az első Piave mögött állanak és a Dolomitokban végleg megszünt az ágyudörgés és puskaropogás.

A vasárnap és hétfőn hozzánk érkezett hivatalos hírek igen öröndetes eseményeket tartalmaznak. Azt az óriási zsákot, mely a felső Piave völgye körül akkor keletkezett, amikor az olaszok föladták a Dolomit-frontjukat és mi három oldalról nyomulunk elő a völgyben visszavonuló olaszok ellen, már csaknem teljesen megtisztítottuk az ellenségtől.

Az akkor még 100 Km. mély zsák már csaknem teljesen elenyészett. A zsák keletkezése idején még a Tagliamentónál állottak isonzói seregeink, tehát az óriási zsáknak a nyílása is a tagliamentói Codroipo és Arsiero között több mint 110 kilométert tett ki. Mivel a Vidori hídfő elfoglalásával elértük a Piave legnyugatibb könyökét, a zsák nyílása is 30 kilométerre szorult össze.

Hogy ezen koncentrikus áldozásunk fo-

lyamán mennyi foglyot és zsákmányt ejtettünk, arról a hivatalos jelentés még nem számolt be, csupán arról a 34 000 foglyoról és közel 100 ágyuról tudunk, melyek Piave di Cadornánál kerültek kezük közé. Az ejtett foglyok, de különösen pedig a zsákmányolt ágyuk számának ennél sokkal nagyobbak kell lennie, de mennyiben ez a szám nem növekedne lényegesen magasabbra, annak csakja az lehet a magyarázat, hogy az olaszok kikötötték a XI. és majd pedig az általuk terebe vett XII. k. isonzói csatára, a Dolomit frontjuk védővágát lényegesen lecsökkenték, már hiszen az előrehaladott évszak idején azon a fronton támadásainktól nem kellett tartanunk. Ilyenformán tehát csak kisebb haderők visszavonulásáról lévén szó, valahogyan elképzelhető, hogy ezeknek még idejében sikerült kimenekülniük a mindinkább szűkebbre szoruló csapdából.

Ezek a visszavonuló csapatok könnyen megukkal vihették ugyan a mozgékony könnyű hegyi ágyukat, de a magas hegyek csaknem hejpitett nehéz ágyúikat és mozsárakat bizonyára föl kellett eldölniük.

Most már csak igen rövid idő kérdése lehet, hogy frontunk Assigo és Vidor között is teljesen kinyitassuk, (Vidor, Faltreől mintegy 25 Km. délre fekszik, ott, ahol a Piavének legnyugatibb könyöke van).

A Piave eléréssel eredeti arcvonalunk hosszát hereken 180 kilométerrel rövidítettük meg, amely megrövidítés kb. a Nagyvárad és Csurgó közötti távolságnak felel meg. Hogy visszavonulásunk ilyen óriási mértékben való megrövidítése mily nagy előnyt jelent

számunkra, azt a háborusok 40-ik hónapjában bővebben fejtegetni felesleges.

Hadsergeink tehát ma pontosan az előtt a vonal előtt állnak, melyet már a november 4-iki cikkünkben mint olyat említettünk meg, amelyben az olaszok első nagyobb ellentállása várható lesz. Legutóbbi cikkünkben azonban azt is kifejtettük, hogy a jelenlegi stratégiai helyzetben az olaszoknak az első ellentállását a vonalban már nem tartjuk valószínűnek és hogy az egyáltalában csak az esetben volna lehetséges, ha az antant megfelelő erős csapatokat, de különösen néhéz tüzérséggel küldött volna le a szorongatott olaszok támogatására. Vasárnapi cikkünkben még arról is kifejezést adtunk, hogy a „Sette Comuni” fauzik az a terület, ahol akár az antant csapatok, akár pedig híres olasz csapatok kősbetépése várható. A helyzetet teljesen tisztán még nem látjuk ugyan, de vannak bizonyos támpontjaink, amelyek igazolást látszanak eddigi feltevéseink helyességét.

Már a vasárnapi számban olvashattunk egy rövid kis táviratot, mely szerint „Assigónál olasz támadásokat vertünk vissza.” A november 11-iki hivatalos jelentések még határozottabb formában tesznek említést ezekről a támadásokról, a mennyiben különösen a német jelentés világosan megmondja, hogy „erős olasz csapatok vetették megukat az Assigón túl keletnek előnyomuló csapataink után és egy helyen némileg visszahozták őket.” Ugyancsak ebben a jelentésben olvassuk azt is, hogy a „Piave első folyásánál az ellenség három kézen áll”. E cikk írásának időpontjáig más egyéb adatok nem állnak rendelkezésünkre, tehát csupán ezek alapján bírálhatjuk el a pillanatnyi helyzetet. Ezek szerint pedig az a benyomásunk, mintha az olaszok az első Piave mentén bizonyos hosszabb időre tervezett ellentállást szándékoznak kifejteni és hogy ezt lehetővé teszik a „Sette Comuni” főnixján, mely

Figyeljen !!

Mona Lisa fényképész a legszebb fényképeket készíti.
Műterem Nagy Sándor-utca 4. szám.

Egyes szám ára 12 fillér.

nagyobb hadiértékére a legalkalmasabb terepet nyújtja, erős nyomást akarnak gyakorolni ott levő seregeinkre. Hogy ez a „bőszabb” ellentételés tényleg bekövetkezik e, vagy pedig hogy az Ausztrál környékén észlelt olasz támadások csak addig fognak tartani, míg a Piave felől visszavonuló olasz seregek állják a Brentát — az még teljesen a jövő titka.

A helyzet mindenesetre nagyon kritikus az olaszokra nézve, és ha az első Piavénál csakugyan megállottak akkor a Salis Communi fronton nekik hatalmas tömegüket kell latba vetniök, hogy a miénk előretörést a Piave front házába megakadályozhassák.

A helyzet súlypontja jelen pillanatban kétségkívül ezen a fronton van.

Múltkor cikkünkben már említettük, hogy a Brenta mily hatalmas sziklafalak között tör át ezt a fensikot, hogy Bassanónál a síkságra érjen. Ennek a 20 km. hosszú szakadékos mély sziklavölgynek az északi bejáratát a Primolanói és Lamon-i erőd csoportok védik. Három oldalról nyomulnak most elő csapataink az erődök ellen nevezetesen keletről Bellunó felől Feltrén át, északról a Cismon völgyében és nyugatról a Brenta völgyében Borgo felől.

Az erődcsoport leküzdése a rendkívül fontos Brenta völgyét a Val Sugánat nyitná meg számunkra és így módon az olasz síkságon harcoló csapataink déltiróllal közvetlen vasúti összeköttetést kapnának. A helyzet magint izgatónan érdekes. A legközelebbi napok nagy kérdésekre fognak feleletet adni. **B.**

A Stefánia-ünnepségek.

A Stefánia-ünnepségek legkimagaslóbb eseményeinek igérkeznek a szombator, folyó hó 17-én a Vigadó nagytermében tartandó koncertre hangverseny, amely háttér a város egész társadalmában igen nagy érdeklődés mutatkozik, amit maga azon körülmény is eléggé indokol, hogy azon Stefánia kir. hercegszónny jelenléte is biztosítva van.

A negyvenéves érdeklődést fokozza maga a magas művészi programja is, melyen oly elsőrangú erők működnek közre, mint Márkus Lili, az európai hírh. szopránművész, aki pár klasszikus zenészművet kivül néhányat saját szerzeményeiből is előad, melyekből korábban a román király és a belga udvar előtt tartott hangversenyen is kiváló elismerést aratott.

A hangverseny további számai: Pálly Matild koloratúrákesztő, a m. kir. opera tagja és Demény Ártur szótlan az operaház tagja, a hívaló tenorista és Kurucz János az országos hírh. dalköltő látják el.

Rendkívüli érdeklődésre tartogat számot a nagy duett Puccini Bohémek e operájából, melyet Pálly és Demény együttesen adnak elő.

Kurucz János többek között előadja legújabb melodramáját, melyet Sas Ede nagy sikerű, „A szobor fia” című költeményének szövegére írt. A melodrama szerve-

zőnek előszavára sikerült Bihar Akost, a hívaló s. l. művészt megnyerni.

A jegyet nagy része a Főszék s. sz. szony megjelenésére tekintettel a helybell és vidéki notabilitásoknak van fentartva, a még rendelkezésre álló helyekre a Hegedűs Hírlapiroda fogad el előjegyzéseket.

Urban a Szociális Missziótársulat kongresszusára.

Megemlékeztünk arról a nagygyűlésről, amelyet a Szociális Missziótársulat rendezett Budapesten. A gyűlésre Nagyváradról is sokan felutaztak; az utról kaptuk a következő kedves sorokat:

Kedves Főszekerestő Ur!

Mikor az ember boldog, mikor valami fényesen sikerül, szereti azt megosztani másokkal, de különösen olyan valakkal, aki örömeinek örül is. Ilyen nekünk kedves Főszekerestő Ur, aki minket s ügyeinket mindenkor támogatja meg. Hát közzéje el merés vállalkozásunkat, hogy a mai rossz utasítást vizsgáljuk ki a felutazunk Pestre a Szociális Missziótársulat első kongresszusára, pompás, kényelmes utazással honorálja — talán az úgy égi Patronusa.

Mint kongresszusra utazókat megkülönböztetett tisztelettel egy egész külön bossival ajándékoztak meg. Így van egy leány, egy asszony és egy férfi társalgók, egy érkezők. Fejlesztésükre költséket, mindenki a legjobbakat látta el magán s az most kös. prédé lett. Aztán tartottunk, volt azon minden jó, amit csak bölcs nap nyújthat és csupa szeretetből mindenből kellett enni. A háziasszonyi tisztelet dr. Gauwold Harikánál tel. jelezte, amit kifejezi az, hogy mennyi izlése és oia volt még itt a vasúti kápolnában is; csak János virágai hiányosak tartott az utunkról, igaz, hogy van egy bőséges „Palmája” is társaságunknak, asztaldiszka azonban nem használható. De hát a klublények közkíváncsra egy magas utasvonalon álló vidék, humoros előadást rendeztek. Ezután a leányok hátyánai mentek saját területekre, Kiss Dóra b. b. kibicelt, de az asszonyok komoly megbeszéléseket folytattak — végre maguk között.

Püspökládáiban az ebéd oly jól ízlett, hogy mindenki előgedetten jelezte, hogy a dupláját éri meg; egy fiókális utasunk kiemeltette, hogy az ebéd 70 korosa a házban s ezt nagylelkűen az anya és családtagjainak napjára ajánlta fel.

Ezt azért is írom meg, mert tudom mily nagy öröme lesz Előszekerestőnek, hogy munkatársai még az uton is ügyelnek melletti családjuk a megület.

Különben anyai vidám lily leány társaságában nincs fáradtság, nincs unalom. Ha már egyik társaságból elég volt, felkeresett a másikat. Kiss V. és V. is volt egy kis kócsa minden pecben máshol van. Szóinkon erős fogalmazat okoztak klubmunkájuknak a lányok, leány idősíttek, s egy robogó vonat elszárm a mama aggódó szeméi elől, — a mikor a vonat szétvált, a mozdony mellett áthajtak, — persze erős dorgatoriumban volt részek, s a leányok szeretett Margit nénije indítványára, büntetésül kárianyarosságukat az anya és családtagjainak kellett átadni.

Végre szerencsésen elérkeztünk hazánk fővárosába. — Itt is folyton összejártunk, jókedvünk is valánk.

Gondoljuk, hogy nagyon nélkülöznek minket Váradon, de bizthatom, hogy részletekben haszn fogunk érteni, feltekintv, lényeg gyula. Előzetem ugyanis, hogy Péter Bangha úrnak külön előadást tartott és sok új gondolatot, eszmét adott,

miközül meguk is el lesznek ragadtatva. Ennek hála az, Kiss V. ly elhívására, b. n. az újó rikkancsok! Ugye megismerd — ládom hangereimre fogunk várni minket!

Patronessz.

A megnyitó ülésen Csernoch János hercegprímás mondott megnyitó beszédet. Azután Farkas Mih. beszélt, majd Rónai Patra nővér terjesztette elő jelentését. A vidéki szervezetek közt a nagyváradi Nővédő Egyesület nagyarában működéséről számolt be; a jelentést Mikussay Margit elnök terjesztette elő. Összesen 42 vidéki szervezet számolt be működéséről Rónai Paula és Slachta Margit beszélték még nagy hatással.

Vasárnap folytatták az értekezletet, melyet Proháczka Otokár püspök rekesztett be gyönyörű beszéddel.

A nagyváradi Nővédő Egyesület és Leányklub kiküldöttjei minden értekezleten lelkesedéssel vettek részt és az igazi tanulmányut számba meló utasításból gazdag tapasztalatokkal tértek haza.

A Kath. Nővédő Egyesület tea-délutánja.

Tegnap tartotta a Kath. Nővédő Egyesület egyik leglátogatottabb tea-délutánját a Kath. Körben. Az összejövetelen nagy számmal vettek részt a nagyváradi egyesület tagjai. Jelen voltak:

Dr. Bozóky Alajosné, Bozóky Gyuláné, Bozóky Béláné, Bangha Auréliné, Beóthy Kató, Balázsházy Irma, Butyka Lajosné, Butyka Lujzika, Czigány Ferencné, Czigány Mancika, Csepregy Erzsike, dr. Cziffra Kálmáné, Cziffra Vilma, Doly Nusi, Dekanics Aranka, Eleméry Ferencné, Farkas Etelka, Falsz Emilné, Hiemesch Frigyesné, Horváth Árpádné, Horváth Géza, Horváth Gyula, dr. Gyöngyösy Istváné, Györgyevits Olga, Gyurkovits Korálné, Jablonszki Erzsé, öz. Kuzinecz Gézáné, Kuzinecz Mária, Kirchmayerné és leánya Edith, Körösy Józsefné, Kőszeghy Andi, Kőszeghy Józsefné, dr. Krüger Aladárné, dr. Kotró Jenőné, Koszta Istvánné, Kuchta Endréné, Lapu Károlyné, Malatinszky Lajosné, dr. Lábán Lajosné, dr. Márkus Lászlóné, Márkus Rózsi, Meluch Lajosné, Martin Matild, Muresán Valérné, Nadányi Károlyné, Nagy Ödöné, Nickl Mária, Obrincsik Istvánné, Pallay Lajosné, Pirovicsné, dr. Persz Adolfné, báró Podmaniczky Béláné, Rimler Károlyné, Rimler Károly, Ravazdyne dr. Braun Erzsé, Schwarz Gézáné, Szabados Pálné és leánya, Vilma, dr. Személy Kálmáné, Szentlélek Kálmáné, Szentlélek Kálmán, Szilágyi Dózsa, Sztaniszlavszky Adolfné, Szontagh Husztánné, dr. Szocsányi Hugóné, Tar Klémentin, Várszeghy Lajosné, Varró Domokosné, Varró Ilonka, Vodiczka Sándorné.

A háziasszonyi tisztelet Malatinszky Lajosné, Pallay Lajosné és dr. Márkus Lászlóné urasszonyok tartották be nagy szeretettel-műveltséggel. Felosztották a párolgó teát s a társaság kedélyesen szórakozott, a nő mellett egy családias összejövetel melegébe olvadt az egész társaság.

Dr. Gyöngyösy Istvánné tartott rendkívül érdekes felolvasást a haligatóság nagy érdeklődés mellett. A felolvasást legközelebb kövöljük. A felolvasást lelkesen megeljőzött és megajtsolta a haligatóság.

Ezután még sokáig maradt együtt a társaság vidám társalgás közben.

A tea-délután 161 koronát jövedelmezett a Kath. Nővédő Egyesületnek anya és családtagjainak előzve.

Feltre eleste előtt.

Ujabb 10.000 fogoly.

Olasz harctér. Budapest, november 12. (Hivatalos) A Piave alsó folyásánál német csapatok a keleti parton levő Vidor hídfőt elfoglalták. A Belluno ből a folyó mentén lefelé előnyomuló hadosztályok Feltre felé közelednek. Logaronenél Bellunótól északkeletre az utolsó napokban vezetők és csapataink céltudatos együttműködésének sikerült egy hadosztály erősségű olasz harci csoportot elválni. Egy tábornok, mintegy tízezer ember, továbbá nagyszámu ágyú és hadiszer jutott kezünkre. Különösen említésre méltók ismét a német osztagokkal megerősített 22-ik lövész hadosztály teljesítményei.

Conrad tábornagy haderői az ellenséget a Sugana völgyében Castel, Tesinon és Grigon iul vetették vissza.

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, november 12. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. A vesérkar főnöke.

Olasz harctér. Berlin, november 12. A nagyfőhadiszállás jelenti: Würtenbergi és osztrák-magyar csapatok erőteljes együttműködése Logaronenél elvágta a Piave felső völgyében hátráló ellenség útját, tízezer olasz megadásra kényszerítettünk. Nagymennyiségű tüzérségi anyagot és hadiszert zsákmányoltunk, Bellunoból a Piave mentén lefelé előnyomult csapataink Feltre előtt állanak.

A Piave alsó folyásánál semmi újtság.

Ludendorff, első főszállásmeister.

2 milliónál több hadifogoly.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A lapok jelentése szerint az olaszországi kedvező eredmény folytán összes hadifoglyaink száma meghaladja a 2 milliót. Ebben a számban csak azok vannak benne, akik már fogolytáborainkba beszállítottak.

Ujabb hajóelsüllesztés.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolf-ügy ökség jelenti: Egyik tengeralattjárónk az Angol csatornában elsüllesztett 4 gőzöst 13000 tonna tartalommal.

Oroszországban Anglia veszi át a legfőbb hatalmat.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A lapok azt állítják, hogy Anglia át fogja venni Oroszországban a legfőbb hatalmat, mert szerinte a jelenlegi kormány anarkiát szit.

Hollandia angol támadástól fél.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Anglia és Hollandia között a viszony annyira feszültté vált, hogy Hollandia angol részről történő partraszállástól tart. A parti őrségeket a holland partokon megerősítették.

Oroszországgal megszakadt a távirati összeköttetés.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Hágából táviratossák: Oroszországgal a távirati forgalom megszakadt, november 9-ike óta Pétervárról egyetlen távirat sem érkezik, ami a Pétervárott folyó politikai átalakulásra vezethető vissza. Megánértenülések szerint a szocialisták egy szociáldemokrata kormányt terveznek, ami ellen viszont a bolsevikok közzételnek harci hirdetnek.

A francia határt ismét elzárták.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia határt vasárnap éjjelkor ismét elzárták.

Flandriában csak tüzérségi tűz.

Perlin, november 12. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezér tábornok nagy hadserege. Kora reggel rövid rajtaütés vezette be. Az angoloknak P. sa. bandaeletől északnyugatra indított részleges támadását visszavertük. A harci tevékenység Flandriában rapkörtben a tüzérségek nyugtalanító tüzelésére szorítkozott, este pedig az Yser területen nagyobb erővel folytatódott. A nyugati arc onal többi részén nem volt lényeges esemény.

Müller hadsereg bismk eberrmsdik légi győzelmét aratta.

Keleti harctér

Nagyobb harci esemény nem volt.

Magyarországi front.

A harci tevékenység a Csarna hajlásban este jelentékenyen fokozódott.

Az ellenség légi haderő veszteségei októberben német arconalokon 9 kötött léggömb és 244 repülőgép, amelyek közül 149 vonalaink mögött, többi pedig az ellenséges állásokon túl megfigyelhetően lezuhant. Mi légi harcban 67 repülőgépet és 1 kötött léggömböt veszítettünk.

Ludendorff, első főszállásmeister.

A német sajtó az orosz békejavaslatról.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az esti lapok az orosz békejavaslatról cikkeznek és figyelmeztetik a nyilvánosságot, hogy ne legyen optimista. A Lokal Anzeiger azt írja, hogy Németország és szövetségeseinek válasza erre a békejavaslatra nem lehet kétséges és csak egyezhet azzal, amit az államférfiak már annyiszor megismételtek. A Tagblatt szerint Németország nem helyezkedhet egyedül bizonyos elhatározó álláspontra az orosz javaslattal szemben, hanem szövetségeseivel egyetértve kell eljárnia. Az orosz javaslat nem nyújtja tiszta képét az oroszok békeprogramjának. A Vos. Zeit. kijelenti, hogy a mostani orosz kormány hatalmi állásának megvizsgálása nem a mi dolgunk, a Tögl. Rundschau megállapítja, hogy az orosz javaslat kijelentései igen kevés értékűek, a német kormány csak olyan orosz kormányval tárgyalhat, amely mögött az egész ország népe tömörül. Németország — írja a lap — nem foglalhat állást egymaga a javaslattal szemben, mert előbb teljesen meg kell egyeznie szövetségeseivel.

* Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r. t. értesíti t. ügyfelit, hogy a VI k. 6% cs. hadikölcsön végleges címle út a szeptember 1-én kiadott pénztári e iszervvények ellenében a pénztári. órák alatt kiszolgáltatja.

Petroleum a kereskedésekben.

Figyelemztetés a kereskedőkhez.

Tudatom a város közbiztonságával, hogy a petroleum a közlekedési ügyosztály által kiadott petroleumjegy november havi szelvénye ellenében a mai naptól kezdve az alábbi kereskedőknél kiválthatók:

Kurlander és Ullmann, Ifj. Ullmann Izidor és Fia, Ifj. Weiss Bernát, Mihály és Kaudel, Mihály Jenő, Janky Antal utóda, Wurst József, Grünwald Mórné, Ifj. Klein Sámuel, Kats Lajosné, Pogány János, Grünwald M. és Tárca, Klein Mór, Feldman Mór, Schwarz Mór, Farkas Sámuel, ösv. Kats Józsefné, Wagner Pál, Mózes Áron, Weiss Dávid, Ozors Emilis, Szibusz Gábor, Molnár István, Tóth János, Schwartz József, Sándor János, Jakobovits Imre, Kövesdi Albert, Schwartz Soma, Mészáros Ferenc, Neumann László, Grünwald Lőrinc, Grossmann J., Szlovics Zolt, Steiner Simon, Klein Sámuel, Jakobovits A., Neumann D., Grünfeld Márton, Stern Hermann, Harmathy Márton, Weiss Mayer, Bleier Antal, Roth Dániel, ösv. Mózes Farkasné, Papp Mihály, Linárd József, Isák József, Weidner Lajos, Kohn Farkas, Márton Lajos, Wurfeld Márton, Sarkadi Adolf, Kohn Dávid, Fürst Jakab, ösv. Blönd Zsigmondné, Spitz Jakab, Krecsmári Lajosné, Gross Gyula, Jakobovits L. Farkas Benjámin, Siegfried Mór, Labovits Hugó, Kats Józsefné, Benedek Teótvér, Weiss Vilmos, Weiss Bani, Weiss Imréné, Fűrész J., Silberstein A., Szabó G., 4. honv. pótzászlóalj Rullóvaskyut, Schwartz Jakab, Lébl Róza, Blau Gisella, Benedek Dávid, Neumann József, Kohn Izrael, Merdelovits Sámuel, Schwartz J., Bannér H., Müller Ábrám, Farkas Mór, Schreiber Fülöp, Berger H., Goldstein Ignác, Fischer Józsefné, Hóviz M., Blum Lipót, Ganz Vilmos, Löwy Mór, Rosenbaum Ignác, Sonnenwirth H., Isák József, Sternberg S., Spierer Katka, Spierer Manó, Grimmer Benjámin, Ujvárosi fűszerüzlet, Krasner Salamon, Hillager Isidor, Buba és Tárca, Klein Józsefné és Tárca, Schwartz Farkas és Tárca, Kovács Ignác, Weiss Mór, Wiedler I. Goldmann S., Kurbucz Péter, Karger Sándor, Imre István, Weiss Lajos, Vastári Zs., Övény Róth Gyuláné, Süti József, Torjai Mihály, Perli Mór, Klein A. Wildmann S., Nagy Farszóc, Kepes Márton, Steiner Hermann, Róth József, Reisinger Márton, Goldis Sándorné, Boros Imre, Rosenberg Lajos, Szeiföld Adolf, Weiss Adólf Lengyel György, Klein Lajos, Jakab Jakab, Kala M., Vörös Gyuláné, Moskovits Imre, Domokos S., Adler Mór, Klein Mészáros, Szabó Lajos, Grósz Dometer, Kádár János, Petrovics Mihály, Baris Ernő, Blaha István, fogyasztási szövetségek, Hegymási Mór, Kovács János, Oppenheim Mór, Bleier Ignác, Weiss Imánus, Markovits Ignác, Kats Márton, Gyapaj József, Fodor Gábor, Klein Pál, Spitz József, Schwartz Farkas, Reich S. Fia Jenő, Klein József és Tárca, Mészáros János, Ehrenfeld Andor, Weisstraub Mór, Glück A., Zsányi Árpád, Szikora Jenő, Teller Sámuel, Kenyeres Badorné, Neumann Sándor, Grün Sámuel, Klein Sámuel, Neumann Gábor, Schwartz E., Weiss Sámuel, Glück Gyula, Grünfeld Bertalan, Székely Jakab, Steiner A., Steiner Hermann, Glück József, Fekete Ignác, Blau M., Rottenberg Márton, Csákvári I., Schindler Merika, Roscher Nina, Dabó György, Varga László, Schwartz Adél, Molnár István, Gotlib Mór, Lovász Vilmos, Andriaka János, Gross Isidor, Horváth László.

Egy család egy liter petroleumot kap. A Villamosárammal berendezett lakás tulajdonosa egy főtűt kaphat. A szoptató

és állapotos asszonyok részére kiadott pótzjegyek petroleum szelvényre egy liter petroleumot szolgáltat az alábbi kereskedők.

Tudatom a nagyváradi iparosokkal, hogy az ipari petroleum kizárólag Ifj. Weiss Bernát cégnél válthatók ki. Abban az esetben is, ha már esetleg a kiadott utalvány Ifj. Klein Lászlóhoz is volna intéve.

Felhívom a petroleum elárúsításával foglalkozó kereskedőket, hogy a raktárkon levő petroleumot a közlekedési ügyosztály által kiadott petroleumjegy november havi szelvénye ellenében, vagy új keletű utalványra a mai naptól kezdve szolgáltatásuk ki. egy szelvényre egy liter petroleum, a „villamosáram” felhívásával ellátott jegy szelvényre egy fél liter, a vörösföldű pótzjegyek megfelelő szelvényre egy ötödik liter petroleum szolgáltatandó ki. Figyelemztetem a kereskedőket arra, hogy a petroleumjegyek november havi szelvényeit levágra, a hónap közepe és utolsó napján írásban számoljanak el a petroleumkiszárlatokról. Lejstromot vezetni a petroleumvásárlókról nem kell.

Nagyvárad, 1917 november 12-én.

Lukács Ödön s. k.,
polgármesterhelyettes.

A rendőrség szappan-razziája.

Vasárnap megemlékezünk róla, hogy a rendőrség a Rákóczi úton egy sug szappangyárat fedezett fel, ahol nagyobb mennyiségű piperszappant foglaltak le.

Ez a szappangyár a Rákóczi úton levő Gallér áruház helyiségében volt üzemben, ahol lefoglalták a szappanfőző üstöt és 60 kg. piperszappant. Hírség vallomása szerint a piperszappant egy darabig Nógrádi Gyulától vette, azonban mivel drágáltozott, ő maga kezdett a szappanfőzéshez.

A rendőrség ennek alapján Nógrádi nyomdájában tartott házkutatást, ahol csak ugyan találtak nagyobb mennyiségű szappant, szappanfőző üstöt és pincét.

Nógrádi Gyula a rendőrségen azt vallotta, hogy ő annakidején benyújtotta kérvényét a szappangyártáshoz való hatósági engedély végett a minthogy a törvényes 8 napon belül nem kapta meg az elutasító végzést, hosszafogott az iparüzéshez.

A „Fris Ujság” tegnap esti számában az ügyről olyan referátust közöl, amely szerint Nógrádi Dajka Endre rendőrkapitánytól kapott volna engedélyt, illetve, hogy Nógrádi azt vallja; továbbá a Fris Ujság szerint dr. Dajka kapitány „azzal érvelt, hogy vele nem kötötték a szappan-rendelést, tehát nem hozott elutasító végzést”. — Dr. Dajka Endre ezzel szemben a következőket közli velünk: Nógrádi Gyuláné felajánlotta hatósági engedélyt szappangyártásra. A folyamodást az I. fokú iparhatósághoz: Gerő Ármán főkapitányhoz vagy helyetteséhez írtam, amely kérvény az iparügyi osztályunk lett kiadva illetékes végzet. Dr. Dajka Endre elutasító végzést nem hozhatott. Hatósági engedély iránti kérésünk tömegesen lett kiadva az iparhatósághoz, azonban esideig egy sem nyerhetett elintézését.

Ugyanis a hatósági engedélysközlő végrendelettel rendelés a Belügyi Közlöny november 4-iki számában jelent meg, az ipari szappangyártáshoz pedig kb. 8 íkán érkezik. A rendelkezés megadásához az illetékes nyomtatványokat sem lehetett esideig elkészíteni, tehát elutasító végzés sem volt hozható.

Jánossy Gyula főkapitányhelyettes, Vadász József és Zilahy Antal t. kapitányok, Darabanth t. felügyelő és az összes detektívek társaságában tegnap folytatta a szappanügyben a nyomozást, amelynek során Stern S. Endre Zöldfa utcai üzletébe és Szarvaszori raktárába vezettek, ahol 25 métermérés ingkővet (szilveszter), nagy-mennyiségű szappant (amely állítólag Nógrádtól lett vásárolva) és 5 hordó olajat. kb. 150 kilogramot foglaltak le.

A rokkant kereskedelmi alkalmazottakért.

A Kereskedelmi Csarnok közgyűlése.

A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok vasárnap tartotta rendszeres évi háborús közgyűlését, amelyen a háborús időt dacára is sokan jelentek meg. Ott voltak:

Reismann Mór kir. tanácsos elnökléssel, Aufricht Mór, Balogh Vilmos, Bleyer Lajos, Brauer Oszkár dr., Bröder János, Bró József, Culler Imre, Deutsch Ignác, Engel Jakab, Flegmann Ármán, Fodor Gyula, Fényes Manó Gyémánt Mihály, Inoss Lajos, Jónás Andor, Krausz Soma, Kálmán József, Kereszty Kornél, Kálmán Sándor, Kelen Béla, Klein Mór, Linczay Máté, Leitner László, Mink Mór, Mihály Pál, Popper József, Poyár János, Rós Simon, Rosenberg Izó, Radó Soma, Reichard Dasaó, Schwarz Miksa, Schwartz Isidor, Schwartz Márton, Schönberger Ármán, Szamers Miklós, Székely Adolf dr., Ullmann Rózsa, Vass Ödön dr., Wechsel József, Weisberger Lajos.

Reismann Mór királyi tanácsos az ülés megnyitása után kifejtette azon nehézségeket, amelyet a háború folytán a Csarnok működése elő torlódtak a arra gátolag hatottak. A Csarnok működése ezért csak arra szorítkozott, hogy iskoláit fenntartsa és fejlessze. A tagokat üdvözlé.

Brauer Oszkár dr. tikkár terjesztette elő esztendő gondtal megsszerkesztett háborús jelentését.

Választások.

Balogh Vilmos a pönstári jelentést terjesztette elő, azután a választásokat ejtették meg. Meghosszabbították a mandátumokat a csak az alhírtak helyét töltötték be.

Alhírtak lett: Flegmann Ármán, Hísnagy: Krausz Soma, Választmányi tagok lettek: Aufricht Mór, Culler Imre, Havas Mór, Horváth Árpád, Jónás Andor.

A rokkant alkalmazottakért.

Kohn Dávid indítványát Popper Ákos terjesztette elő. A kereskedelmi rokkant, elszegényedett vagy hál halált halt alkalmazottak vagy hozzátartozók felsegítésére nagy akció indítottak. Szűkebb bizottságot küldtek ki a célra Kohn Dávid elnöklésével. Tagjai lettek: Lacs Lajos, Jónás Andor, Leitner Márton, Reichard Dasaó, Balogh Vilmos, Deutsch Ignác, Baras Jenő, Ullmann Rózsa, Schönberger Ármán, Klein Mór, Bröder Jenő és Rosenberg Izó.

A hadiköcsönt

provokáló biacottság alakult esztendő meg Popper Ákos dr. indítványára. Elnöke lett Hermann Frigyes. Tagjai: Kereszty Kornél, Szeke Sándor, Weisberger Lajos, Balogh

Vilmos, Boyer Armin, Gyémánt Mihály, Csontó József, Somló Miksa, Popper Akos dr., Kelen Béla, Hovay Mór és Horváth Arpád.

HIREK

A képviselőhöz munkarendje Budapesti jelentés: A képviselőházat eddigi megállapodás szerint a hó 20-ára hívják össze, amikor is Wekerle Sándor miniszterelnök bejárja a választójogi, költségvetési és adó, valamint a bankszabadságról szóló törvényjavaslatokat.

Tiszteletbeli kinevezések. Ember Géza főispán Vass Lipót, Klemens Ruzsák és Gombay János közigazgatási győzelmeket és Márk Ferenc közlekedési felügyelő tiszteletbeli fogalmazókká és Molnár István írókat, a bejelentési hivatal vezetőjét tiszteletbeli rendőrfelügyelővé nevezte ki.

A belügyminiszter Bihar-megyéhez a VII. hadiközségért. Ugron Gábor belügyminiszter tegnap rendeletet intézett Fráter Borahás alispánhoz, amelyben felhívja az alispánt, hogy az új hadiközség sikerének biztosítása érdekében megfelelően intézkedjen és a törvényhatósági közefélel tiszviselő, valamint a hadsereg irányzó tényezői kettős köre működésével a VII. hadiközség sikerét biztosítsa.

Az ötödik kitüntetés. Kappai Sándor főhadnagy, néhai Kappai György főlelkész fia a X. k. leányos csapattal tanúsított hősi és eredményes magatartásáért a III. osztályú vaskoronával tüntetett ki. Eddigi érdemrendjei a katonai érdemkereszt, signum laudis, Károly kereszt és a bronz-ezredkereszt.

A Nőegylet választmányi ülése. A bihari megyei és nagyvárosi Nőegylet folyó évi november hó 15. napján délután 3 órakor az Erzsébet leányárvaházban választmányi ülést tart. Az ülés tárgya: egyetemes összejövetel a S. Erzsébet-Szövetség ünnepélyén. Nagyvárad, 1917 november hó 12-án. Az elnökség.

Birtokvásárlás. Ifj. Ulmann István cég megvásárolta Paokotán a volt Moskovits féle birtokot 1.500.000 koronáért.

Több pénzt kell a patikákba küldeni. A belügyminiszter a receptekre kiadható orvosságok árának 30 százalékkal való felemelését megengedte, viszont a munkadíjban ideiglenesen engedélyezett 20 százalékos áremelést törölte. Aki tehát valamelyre kiszolgáltatható orvosságot küld a gyógyszerterékbe, több pénzt küldjön 10 százalékkal.

A színházi felelősségi ügyek az esküdtségi bíróság előtt a jövő héten való tárgyalás alá az esküdtségi bíróság Székely Gyula elnöklésével Horváth Lajos főbíróval, aki külön felelőséget vállalni kötelezettséggel egyenértékű. A színházi dráma iránt, amelyben a megoszlott férj bosszúja igazságot szolgáltat magának, nagy érdeklődés mutatkozik.

A Kath. Kőr. vetítő estélye. Vacsikits József főlelkész tanár tart előadást a Kath. Kőr. mai vetítő estélyén Arany János Toldijáról. A legnagyobb magyar eposzoló klasszikus művének ismeretese lesz az előadás tárgya; mely alatt a költemény alakjai jelennek meg a fehér vásznon, a költemény illusztrációját a legkiválóbb művészek képsínek reprodukciói. Az előadás pont 5 órakor kezdődik. A terem félva van.

A tanítók s tanárok beszerző csoportjának elnöksége a tegnap megnyugtatására kéri, hogy a megrendelt tárgyaknak a feladó állomásról való elszállítása már megkezdődött s így hamarosan mindenképp hozzájut rendelkezésükre. Köszönettel bonyolítja a kereskedelmi miniszterium kérését: bízott beszerző csoport rendelkezésére, aminek esélyesítése rövidesen megtörténik. A megígért ruházatok kiutalását a csoport vezetősége a jövő hét folyamán közzététel útján fogja megkövetelni.

Doktoravatás. Rozkóványi Zoltán a nagyvárosi jogászhelység ismert és képzett tagját a közszervi tudományegyetem tanácsa jogtudományi doktorrá avatta.

Gyászrovat. Az elmúlt október hónapban bő arányú volt a halálok Nagyváradon. A háború folyása elhatalon kívül is magos volt az elhunytak száma. Ugyelmeznek novemberben is sokan halnak el. Minden napra emel néhány temetés.

Szűcs Gyula nyugalmazotti körjegyző huapt el. Temetése tegnap, hétfőn délután ment végbe a Körösi utcai gyászházban. Megjelentek a végtesztamentos rokoni, barátai, tisztelői, volt karterán. A beszámót a házban Báná László r. k. t. tábori lelkész végezte segédlettel, valamint a Szent László templomban a gyászmisét. Elutaz a kószorukkal bontott ércokopozót feltették a négyes fogatú üveges díszkoszorra s a gyászmisét megindult a Rutikovsky temetőbe, ahol az elhunytat végező nyugalomra helyezték.

Szűcs Pál szül. Ardeán Johanna, Szűcs Pál aradmegyei birtokos neje november 10-án, életének 49. évében, hirtelen és enyhe betegség után Elhunyt. Férjénél két nyolc gyermek, veje Polgar György és két unokája gyászolja. A sokat szenvedett urisó temetése hétfőn tegnap, hétfőn délután ment végbe a Csengeri utcai gyászházban, nagyváradi részvétel jelenlétében. A gyászteremtést Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte segédlettel. A beszámót után a kószorukkal bontott üveges ércokopozót feltették a négyes fogatú üveges díszkoszorra s a gyászmisét az ócska r. kath. plébániá templomba vonult, ahol az elhunytat felidővel gyászolta volt. Az elhunytat az ócska temetőben helyezték örök nyugalomra.

Mindkét újság temetést Vaiszlovits Adófi és fia első nagyvárosi temetkezési intézet rendezte nagy pontossággal.

Frautsóly Albert gyógyszerész, a 88. évében elhunyt. Temetése holnap, november 14-én délután háromnegyed 9 órakor megy végbe a bihari megyei kószorukból.

Adomány. Haltenberger Vilmos 30 koronát adományozott dr. Kovács Lajosné nyomorgó családja részére. A segélyezett és utca is köszönetet mond az adománnyért.

Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság értesíti t. ügyfeleit, hogy a VI. 6 százalékos hadiközségi végleges címlettel: az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

Gyermeknevelés kopáltatás-sal. Ily címen tárgyalta le a Nagyvárad es évi január 17-én számában a Szent László intézet nevelési módszereit. A cikk mélyen ábrító volt az intézet fenntartó Szent László koldusápoló és fumsnedékház egyesületre, mely sejtőpárt indított a cikk miatt a Nagyvárad ellen és a cikk írója: Horkay Elemér ellen. Az egyesület a legnagyobb áldozattal látja el a mai drágaságban az intézetet s ennek dacára ilyen támadásban van része rosszakaratú információ alapján. Bolatta az a cikk írója is a így jött létre az a nyilatkozat, mely a Nagyvárad városi tanácsában jelent meg. A nyilatkozat a következő:

Nyilatkozat. Alulírott ezenal ki-jelentem, hogy a Nagyvárad 1917. évi jan. 17-én megjelent számában „Gyermeknevelés kopáltatás-sal” című cikket téves információ alapján írtam. Meggyőződtem, hogy a Szent László finanszírozásában elhelyezett gyermekek teljesen megfelelő, jó ellátásban részesülnek, kopáltatásról szó sem lehet s épen ezért téves a cikket, amelyet különböző jövedelmű, de mások helytelen információ alapján írtam az egyesület vezetői részéről teljes tiszteltetlenségűen ki-írtak. Nagyváradon, 1917. október 16-án. Horkay Elemér.

A cikkíró ezzel oly elégtételt adott az egyesületnek, mely felér a törvény útján nyerhető bármely elégtétellel s ezután a sejtőpárt feleslegessé lett.

Bothelyiség kiadó 1918 május hó 1-től a Kosuth-utca 2. számú házban.

Most ez ideje a szőrmék festésének, csipkefüggönyök tisztításának, mintá utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászteremben ruhák elsőrendű kivitelben festettek Haltenberger Vilmos kelmefestő s vegytisztító gyárában Nagyváradon.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Julliskánál lenet beszerezni Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett) Leibchenek félárban. Telefonszám 827.

Festőtlenűl megbi zható, magyar mek kisasszony, kis gyermek mellé fel- vettük Kapucinus-ut. 10. szám alatt.

Aszódinál Főüzlet Kosuth-utca, fiók Rákóczi ut Csoklódó Király, megkeze- tek a Mikulások, azabbn l szobák és ol- csóbbak. Cakorra eszokoládé, bonbonok, keny- nyak rum, tea, tess temények, likörök, gyógy- berok, Kar esonyra és ujévre megkezezik az összes eszmegék fiam ha konzervek — Ajánom is olak esz dalkétfel nébe. Nagy- ban és kisinyben kapható Telefon 635.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Füg- göny, kézimunka, kelengye ne- müek tisztítása. Fekete festés első- rendű kivitelben. HALTENBERGER VILMOS kelmefestő, vegytisztítóeszmeggyárában Nagyvárad. Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-39.

A Nagyvárosi Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy a hatodik magyar hadiközségi kötvényeset az annak idején ki- adott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* A Lezámitelő és Jelzőlogbank Részvénytársaság (Bémer tér 1) közli, hogy a hatodik hadikölcsön végleges kötvényei megérkeztek és intézeti pénztáránál a hivatalos órák alatt, a kiadott pénztári elismervények ellenében átvehetők.

* Bűkk másként minden mennyiségben vásárolunk. Moskovi's Mör és fia Rt. Kolozsvári-utca 62.

SZÍNHÁZ

HETI MUSORI

Kedd: Feltékenység.
 Szerda: Feltékenység.
 Csütörtök: Sianbul rózsája.
 Péntek: Márványmenyasszony.
 Szombat délután: P. csirtaszó.
 Szombat este: Ejs.
 Vasárnap délután: Tündérelbi lények.
 Vasárnap este: Végres egyedül (Betrány előadás.)

Betrány

Szigligeti-színházban.

— A „Feltékenység” című pornografikus mű előadása. —

Elutalt nem kritikát írunk a Szigligeti-színház legújabb ujdonságáról. Kritikát olyan művekről írunk, amelyeknek legalább valami köze van az írodalomban, vagy legrosszabb esetben: a melynek szerzője legalább akar, próbál valami vonzódásban kerülni az írodalommal, Arcoybaser „Feltékenység” című ponyvadramája azonban elmul mindent kritikán, mindenféle írodalmi színvonalon. Szemeszedett, elantta pornografika az egész, nem a színházi, hanem az erkölcsrendészet rovására tartozik, s ha valahogyan betűvedt a Szigligeti színházba, hát onnan ki kell szűrtetni. Ha a mozikban adnák elő ilyen aljasságok, a rendőrség be kellene vonna. De akkor a Szigligeti-színház, a mely eddig büszke volt a maga kulturális gyalogára és ezt éppen a mozikkal szemben eddig joggal hangoztatta, magától lehetett volna olyan óvatos, hogy ezt a személetes nem engedje deszkáira.

Kritika helyett egyszerűen beszámolókat írunk tehát arról a betrányról, a mely Arcoybaser nevével kapcsolatosan a Szigligeti színházban lejátszódik.

Négy felvonáson keresztül klasszikus szerzők és nem egészen normális férfiak beszélgetnek a hülyeségről, találkákat adnak, a házastársak meglepik hitvesüket ölelésük közben, sőt minden kímélgéstartatuk roppant bölgye hazugságokkal. A darabnak minden szereplője megcsal vagy meg akar csalni valakit, a két hivatal két nyafogó szék. A község négy felvonáson át állt az és bosszenkedik, a karant esztrakosik közben a maga módja szerint. A mozgószék illatu beszélgetést ennyi idő alatt mindenki meg tudja. Az ötödik felvonásban sőt jön a nagy jelenet, amelynek közepén Arcoybaser négy felvonást előre beszélt. Ha a jelenet olyan gyalogatos, hogy a felháborodott község hangosan adott kifejezést megbotránkosításnak, a karant néhányan elvitatták megukat, mindenki rúgott, általános volt a megbotránkosás. Megérdemelt volna a jelenet olyan kifőzést, hogy megakadjon az előadás. Utána sőt jön a darab befejezése: a főhisztériát a férje meglojja, sőt na-

gyon csunya képet vág és a függöny lefordul.

Ezt adták be Nagyrázd közönségének „nagybácsi dráma” gyanánt, amely — mint a színházi iroda előzetes jelentése bekonferálta — „a város intelligens közönsége részéről megértésre talál.” Valóban, az intelligens, de még a kevésbé intelligens közönség is tökéletesen megértette és tisztában van vele, hogy a Feltékenység mint írodalmi mű minden kritika alulról csak erkölcsrendészet szempontból bírálható el, ebből a szempontból pedig mint tördőseges személetes kezdődő és a színházból kiexpandó.

Igaz, hogy Budapestben — a lapok szerint — nagy sikere volt ennek az aljas félcelművészetnek. De a siker utóhatása — a Vig-színház volt, az pedig mindent megmagyaráz. Tiltakozunk ellene, hogy a Szigligeti színház a fővárosi trégárságok lerakódó helyéül hazaköltözteték. Nekünk egy színházunk van a ragaszkodunk hozzá, hogy az tovább is az írodalom, a művészet, a tisztesség szolgálatában álljon és ne süllyedjen a színpad — megnevetség helyé.

Csodáljuk a szereplőket, hogy ilyen dramatizált aljasság előadását vállalták. Alakításuk — és ezt azjeléssel konstatáljuk — sokszor jobbak voltak, mint amitől az a darab megérdemel. Vagyunk azonban a társulat iránt nagy tekintettel, hogy nem írjuk ki, ki melyik szerepet nem utasította vissza.

—r.

A Stambul rózsája, amely az eddig bemutatott ujdonságok közül, mint az idegy eddig veretlen stagera tartja magát a műsoron, legközelebb színházunkon kerül ismét színre.

A Márványmenyasszony. A község színházának minden emlékezik még arra a jelölésére sikerre, amelyet csak nemrég aratott a Márványmenyasszony, amelynek előadásában Vig Manci kelt a nagy hatást. A (színház) színház legközelebbi előadását a legújabbjére írták ki a színház vezetői.

Végres egyedül! Lohár Ferenc egyik legújabb, vidám operettje: a Végres egyedül lesz a legközelebbi ujdonság, amelyet a Szigligeti színház társulata bemutat. A premiere a jövő hét vasárnapján lesz.

OPOLLO mozgó- színház	Kedden A lélekrabló dráma 3 felv.
	Az előadások vasárnap d. v. 8 órakor hétköznap 6 órakor kezdődnek

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Váradi Aladár magyar dala. A színház hírhed karmestere ismét a nyilvánosság elé lép, még pedig az alkalommal magyar dalokkal. Sza Ede, K. Mihály Elvira és Nadányi Zoltán verseire szerzett Várady igazán hangulatos magyaros zenét. Mindhárom dal rövidesen nagy népszerűségnek fog örvendeni, akik megismerik, felületlenül megkedvelik. A fűzet ára 3 korona.

Legújabb táviratok.

A Wolff-ügynökség esti jelentése. Újabb 4000 fogoly.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti 12 én este:

Nyugaton, keleten és Macedóniában nem volt nagyobb harci cselekmény.

Olaszországban a Covdevole völgyben Bellanótól nyugatra 4000 olaszt elfogtunk.

Bécs tüntet a béke mellett.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Bécsből táviratozzák: A bécsi szociáldemokrata párt vasárnap 50,000 ember jelentében hatalmas békeünnepet rendezett. A szónokok a pétervári munkástanácsot ünnepelték. A négyülés határozati javaslata követeli, hogy az összes hadviselőkhöz intézzenek békeajánlatot.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtek december első felében.

A királyi főrendcséhek tanácsa Stacho Szavér tanácsosok elnöklésével tegnap sorolta ki a december első felében tartandó esküdtszéken szolgálatot teljesítő esküdteket. A tanács tagjai voltak: Nagy Béla dr. Szóllósy Gyula dr. Nester József dr. királyi ügyész, Markovits Zoltán dr. jegyző és az ügyvédi kamara képviselője.

Rendes esküdtek lettek: Ifj. Bojós László földműves (Nagyszalonta), Molnár János földműves (Dobó) gazdatiszt, Kulcsár Vilmos (Nagyszalonta), Bodó Imre földműves, Tomcsák Sándor (Nagyszalonta), Várady János földműves (Sarkad), Friedmann Benő földműves, Hód Ronán ny. ízmérnök, Kesztyűs Kálmán dr. ügyvéd, Imrik László gazd. intéző (Biharszentosztra), Éder Ferenc hivatalnok, László László magánzó, főbíró (Sarkad), Borsós Imre földműves (Nagyszalonta), Kesztyűs István tanár (Nagyszalonta), Ifj. Balog Lajos földműves (Nagyszalonta), Lohár Pál asztalos, Lovady Lajos földműves (Biharpüspöki), Szabados Pál tanár, Kesztyűs Ferenc főbíró (Nagyszalonta), Orbán Ferenc szalmadák, Debreczeni László szalmadák (Nagyszalonta), Borai József földműves (Biharpüspöki), Horváth Gyula dr. jogász, Tollanits István földműves, Farkas Sándor fényképész, Páló Jakab (Morgins), Kadár Gyula tanár, Tolvaj Lajos földműves (Árpád), László Lipót mérnök, Szabó Lajos bentes (Biharpüspöki), Illényi János gabonakereskedő (Nagyszalonta), Kolos Gyula, Kozma Ferenc korász (B. Ujfal), Domján Sándor marhakereskedő (Nagyszalonta).

Pótesküdték lettek: Bagoly Pál asztalos, S. Ede Sándor főszámvizsgáló, S. Ede József, Szigethy Gábor írodalomsz., Salányi Péter szobor, Vagay József tanító, Várnay Ferenc dr. ügyvéd, Peczari Endre kárpitos, Tarsoly Ferenc szalmadák, Matu Gyula kereskedő, Mártonffy Zoltán tanító.

Főszervező: Dr. KRÖSER ALADÁR | Feladta szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

H V I L T T É R

Nyilatkozat.

A „Nagyvárad“ vasárnapi szá-
mában megjelent „Árdrágító gyü-
mölcsös kofa“ című közlemény va-
lóján adatai és dehonasztáló cim-
mondata miatt, az illető lap ellen a
bírószághoz fordultam elégtételért
Nagyvárad, 1917. nov. 12.

Özv. Schwarz Imréné
bajegyzett kereskedő.

Karácsonyi árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel . . .	8.-
Majolika gyümölcs állvány . . .	8.-
Majolika tálca fogóval . . .	8.-
Majolika cukortartó díszes . . .	8.-
Majolika gyümölcs készlet . . .	8.-
Vize: készlet csiszolt üvegből . . .	8.-
Boros . . .	8.-
Lákos . . .	8.-
Söröskészlet színes aranyozással . . .	8.-
Boroskészlet színes . . .	8.-
Vizeskészlet színes . . .	8.-
Lákoskészlet színes . . .	8.-
Befőtteskészlet kristály fehé- . . .	8.-
China üvegs készlet kristály üvegből . . .	8.-
Majolika fali sótartó színes . . .	5.-
Majolika vizeskanecsó színes . . .	5.-
Konyér kosár színes üveggel . . .	5.-
China ezüst cukortartó . . .	5.-
China ezüst gyümölcs állvány . . .	5.-
Majolika virágváza színes . . .	5.-
Majolika virágfazék . . .	5.-
Majolika dísz figura . . .	5.-
Porcellán főzőlábos . . .	5.-
Porcellán főzőfazék . . .	5.-
Teáskészlet színes aranyozással . . .	25.-
Kávéskészlet színes aranyozással . . .	25.-
Feketés készlet színes aranyozással . . .	25.-
Ebédlikészlet felszerelve, sz. aranyozással . . .	70.-
Ehédgölgőtás készl. sz. aranyozással . . .	25.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel . . .	25.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel . . .	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve . . .	25.-
Fűgő . . .	25.-
Teás pohár China ezüst fogla atban . . .	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással . . .	8.-
Kávé . . .	8.-
Kávécsésze . . .	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllet . . .	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Sze-
nelt víztartók, Konyhabere-
dezési cikkek, Képek, Képek,
:: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és díszes áru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

ISADÓ
NOZZO-
SZÍNHÁZ

Kedden
Uj műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 6 órakor kezdődnek.

**Betűszedő tanulónak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**
a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Biharvármegye alispánjától.
20.100—1917 szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegyében az elhalálozás,
nyugijazás, illetve előléptetés folytán
üresedésbe jött s a törvényhatósági
bizottságnak folyó évi december hó
19-én tartandó közgyűlésén válas-
tás útján betöltendő, élesdi és ér-
mihályfalvai főszolgabírói állásokra,
egy tiszti alügyészi állásra és az
ezek betöltése által esetleg ürese-
désbe jövő állásokra ezennel pályá-
zatot hirdetek.

Mindkét főszolgabírói állás a VIII.
fizetési osztálynak megfelelő fizetési
illetményekkel, természetbeni lakás-
sal és a megállapított terhes áta-
lányokkal, a tiszti alügyészi állás
pedig a IX. fizetési osztályban meg-
szabott fizetéssel és Nagyváradon
érvényes lakpénzilletménnyel van
javadalmasva.

Felhívom mindazokat, akik ezen
állásnak valamelyikét elnyerni óhaj-
tják, hogy pályázati kérvényeiket a
125000/1902. B. M. számú kör-
rendelettel kibocsátott Vármegyei
Ügyviteli Szabályzat 4. §-ában előirt
módon, a törvényben előirt minő-
sítésüket igazoló okmányokkal fel-
szerelve Biharvármegye főispánja,
méltóságos Malatinszky Lajos urhoz
címezve, hozzám 1917. évi decem-
ber hó 15-én, déli 12 óráig annyi-
val inkább nyujtsák be, mivel a
később beérkező kérvények figye-
lembe vétetni nem fognak.

Biharvármegye szolgálatában állók
a fentebb kitett határidőig előttem
személyes szóbeli jelentkezés útján
is pályázhatnak.

Nagyvárad, 1917. november 11.

Fráter Barnabás
alispán.

UKÁRIA
MOZZO-
SZÍNHÁZ

Kedden
Szenziolós új műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 6 órakor kezdődnek.

Jegyezzünk
hadikölcsönt
a Phönix

életbiztosító társaságnál.

A jegyzések életbiztosítással
kombinálva eszközölhetők. Je-
gyezhet minden 15 és 60 év
között levő egyén nemre való
tekintet nélkül.

A bankoknál eszközölt jegy-
zéssel egyenlő értékkel bir
10.000 koronáig orvosi vizsgálat
nélkül.

Minden 1000 korona jegyzés
után 20 éves tartamra évi
36 kor. díj fizetendő. A biz-
tosítás lejáratával a jegyző fél
a jegyzett összeggel egyenlő
címletű hadikölcsönkötvényt
kap kézhez.

Ha a jegyző fél a biztosítás
lejáratára előtt bármilyen körü-
lmények között – a harctéren
is – elhalálozik, a díjfizetés
megszűnik és a jegyzett összeg
illetve hadikölcsönkötvény a
hátramaradottaknak azonnal
kiadatik.

10 000 koronán felüli jegyzések
orvosi vizsgálat mellett mérsékelt
tarifális alapon.

Jegyezni készpénzzel is lehet.
Minden 1000 koronáért 560 korona
a készpénzben letfizetendő összeg.

A hadikölcsönre szabad árgelt ka-
tonák legelőnyösebben a Phönixnél
jegyezhetnek. Az intézet a jegyzések
arányában hozzájárul a hadiárva-
k és özvegyek alapjához.

Főképviselet Szent László tér 1. sz.
Telefonszám 11-50.

**Mindenkinek kötelessége hadiköl-
csönt jegyezni.**

Biharszentandrás község
előjáróságától.

65/917.

Pályázati hirdetmény.

Biharszentandrás községben megüresedett községi **SZÜLÉSNŐI** állásra pályázatot hirdetünk. Pályázati kérvények a szükséges okmányokkal felszerelve **1917. évi november hó 23-ig** hozzánk nyújtandók be.

A választás 1917. évi november 24-én délután 3 órakor Biharszentandrás községházánál lesz megtartva.

Ezen állással járó javadalmazás törvényhatósági jóváhagyástól függően a községi képviselőtestületnek 2/917 kgy. véghatározata alapján

a községi pénztárból évi 240 kor. készpénzfizetés és 60 kor. lakbér, valamint háboru tartamára 60 kor. drágasági pótlék. Felektől háboru tartamára 10 kor. látogatási díj.

Biharszentandrás, 1917. nov. 4.

Reményi Ferenc

jegyző.

Rojti Cergely

bíró.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
táncszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szépliget-színház
művésznőinek egye-
dülű főszállítója.
Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt
alkészítetnek.

Hordók

különböző nagyságban

eladók.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nél
Kolozsvári-utca.

Mindenféle vidéki megrende-
léseket a zonnal szállítunk.
Telephon 92. 82.

Szélőtől, hidegtől

bifujt,

vörösarora és kézre

továbbá szeplő, mitteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb
anyagokból van összeállítva, mi-
nőségre és hatásaira nézve felül-
mulja az összes forgalomban
levő készítményeket. Kétféle
minőség van nappali és esteli
használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás
és sömör, továbbá izzadó, fényes,
zsíros (miteres) atkás arora na-
ponta, ahányszor szükséges, gyz-
potra öntött folyadékkal meg-
töröljük. Az arc rögtön csodás
szép lesz, mintha valami mesés
lehellet finomságu harmattal
volna bevonva. Az atkák pár
nap alatt elmúlnak. Teljesen ar-
talmatlan készítmény. Óvakod-
junk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerék kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramfonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

Beraktározás!

Arak, tőrek, termények stb. rövidebb-
hosszabb idejű beraktározására meg-
felelő helyiségek, ezeken kívül boros
és száraz pincék, istállók, kocsisznek is
állanak rendelkezésre. A beraktározott
tárgyakat tűz és betörés ellen biztosít-
juk. Kézeltbi feltárolgatásról szolgálunk.

Fekete Sas és Zöldfa
Részvénytársaság
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. számú lépcső.

!! Telefon 14-00. !!

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett
a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
a Szent János-utca 30. számú,
a Széles-utca 1. számú, mely
közvetlen a 3. vashid szomszéd-
ságában van, valamint a Vizve-
zeték-utca 54. számú ház. Érte-
kezhetni lehet a Nagyvárad
Kereskedelmi és Forgalmibank-
nál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nél
Kolozsvári-utca 62.